

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr. 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyitótér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Apponyiék vedlése.

Arad, április 14.

Mikor az *Atzél-Tibád* intrika verbuválta a szabadelvű párt tagjai közül magában a pártban a jezsuita zászló alá a szökevényeket, akkor az Apponyi párti sajtó ezen immorális akció szennyéből táplálkozott közel egy évig, s nap-nap után volt mit írnia, referálnia a szabadelvű párt bomlásáról. Pedig hát ez a bomlás sajátképen tömörülése, krisztallizációja volt a szabadelvű pártnak, a mennyiben az idegen elemek váltak ki belőle, kiket sértett hiúság vagy felekezeti elfogultság vagy adott szó kötelezettsége akadályozott abban, hogy a párt programjának megvalósításában közreműködjenek. A pártnak *be nem való*, bomlasztó, tehetség és politikai morál dolgában egészen másodrendű elemei váltak ki, úgy hogy maga a liberális párt — jóllehet számában megfogyott — egységében, elvhűségében, akcióképességében és — a mi fő dolog — hitelében és népszerűségében hasonlíthatatlan mértékben megerősödött.

Az elvhűség, a politikai tisztesség hatalmát ignorálták az intrikusok, miután ők maguk a politikai morálnak még azon nyomait is lehántották melyeket a közérzet félrevezetése céljából azelőtt magukra hazudtak. Es mivel az erkölcsi momentumnak a hatalmát, mint tényezőt, negligálták, jutottak azon téves eredmé-

nyekre és tértek azon végzetes utakra, melyek az elvtagadás és taktikázás fondor pártját — melyet egyedül helyesen csak *Apponyi* pártnak nevezhetünk — az április 12-iki katasztrófaig vitték.

Nem a 175 főnyi szótöbbség az, a mi a fekete tábort *tönkre verte*, hanem a teljes morális megsemmisülés. Egyeseket igen, de egész pártot alig látott a világ még olyat, mely alig egy év leforgása alatt az elvtagadás lejtőin mint saját programja saját zászlója alól menekülő szökevényhad támadja ugyanazt az elvet, melyet vezérestül együtt röviddel azelőtt hitt és vallott.

Nem csak a csatáját vesztette el az *Apponyi* párt, hanem a becsületét, a hitelét is; oda süllyedt, a hol a politikai reputációjukra féltékeny tagjai már nem követhetik, a hol már ezeknek *derogál* a társaság, és épen ezért közvetlen a nagy vereség után a szabadelvű reformok mellett szavazott elvű tagjai egymás után jelentik ki az elnökségnél a pártból való kilépésüket.

Eppen egy hatodrészt képezik a pártnak azok, kik az aktuális politikában nem értenek egyet a párt vezetőségének és többségének magatartásával. Az arány tehát ugyanaz, a mi a szabadelvű pártból történt kiválásoknál volt, de mily óriási a különbség a dolog erkölcsi oldalát tekintve. A szabadelvű pártból kiváltak a hiúságukban sértett, érvényesülni nem tudott középszerűségek, a szavukat kortes-

dij fejében áruba bocsájtott reverzalisták, az álarcz alatt settenkedett fondor reakcionáriusok és ultramontánok; az Apponyi pártban pedig erkölcsi lehetetlenség megmaradniok a tehetséges, komoly, elvű, *őszintén nemzeti* párti és hazafias tagoknak, mert a tisztességtudás, a lelkiismeret szava ellenállhatlan erővel kényszeríti őket azon ügy mérlegébe dobni szavuk súlyát, melynek bukására esküdött össze saját pártjuk midőn a lelkiismeret szabadság és a magyar nemzet legszentebb aspirációi ellen foglalt állást és ezen eszmények ádáz ellenségeivel erősítette táborát.

Kétségtelen dolog, az *Apponyi* párt is egységesebb lesz ezen kiválások után: nem lesz többé köztük egy számbavehető politikai karakter sem. Egyaránt és egyformán ultramontánok és reakcionáriusok, vagy hatalmi célokat követő politikai kalandorok, a tények ferdítésén és a közérzet meghamisításán fáradozó hypokriták, a forradalmi kultusz robbantó anyagával a közbékét veszélyeztető és a nemzeti becsület kiegészítő részét képező *loyalitást* kompromittáló nihilisták válnak ki homogén testület gyanánt a *„nemzetiek”* tőlé kerekedett válságból: ilyenek maradnak Apponyi fekete zászlaja alatt, ilyenek gyűltek alája a szabadelvű párti diszidensek közül, s ilyenek készülnek oda szegődni a 48-as pártból, ha végre kibudaltatnak onnan a Polonyi-Ugronisták.

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Bárisi emlékek.

I.

Medici Mária kútjánál.

— A luxembourgi kert egyik padján. —

(Felolvastatott a Kisfaludy Társaságban.)

Szeretek vén kút, eljárni tehozzád,
Mélázva figyelni meg itt e padon
A lány, susogó, álomszavu forrást,
S merengeni régi alakjaidon.

Úgy állasz e kertben a mélyben,
Mint egy kis kővé vált nyugalom,
Mint egy kis csend kőbe kivészen,
Egy csepp sziget az élethabokon.

A nyüzsgő láрма világtól, az újtól
Eldugva pihensz az oldalon ott,
Mint egy darab álom a multból,
Mely a régi világból oda fagyott.

Elnézem rajtad a vad dühös órját,
Bikabőrben amint ott jó feketén,
S együtt leli a hőszín ölelő párt,
Úgy, egymás lepletlen kebelén.

... Mikor itt jártak még hercegi lányok
E nagy boglárfa árnya alatt ...
S egy-egy esténként néha megállott
S elmélázott, hol mostan e pad.

Elnézte e képet ... s tiszta szivében
Vak vágyaid ébredtek: szerelem!
Szűz arcját pír takarja a sötétben
S a gyöngye kebel dobogott hevesen.

El-el álmodozott koronás dali férjéről,
Sovárog lelke titkon ezért,
Hogy rájaborulna, ha jönne az éjből,
Eped érte, de szíve se tudja miért ...

... S mikor új kéjért liheg itten egy asszony,
Látadra a légyott údve szivén;
Hogy mint tegye: rózsát rózsára szakasszon,
Kéjében a csóknál több a remény.

S felhangzik az ének, az ünnep a kéjnek,
Te halandók mérhetlen gyönyöre,
Ezer a csók és hosszú ölelések ...
Az egész kert égi gyönyört lihege.

... Fordul a világ, csillagjai hullnak
És urrá lesz rajta a munka nagyon,
S letiporja a szépet, az álmat, a multat
Szilaj áradatával a forradalom.

Elhalnak a csókok, a lángölelések ...
Ábrándjait: óh első szerelem ...
A szobrász is, ki faragta e képet,
Elporladt, nincs már fenn neve sem.

S te csak állsz vén kút a világtól, az újtól,
Eldugva a kertoldalon ott,
Mint egy darab álom a multból,
Mely a régi világból oda fagyott.

Szeretek, vén kút, eljárni te hozzád,
Mélázva figyelni meg itt e padon
A lány, susogó, álomszavu forrást
S merengeni régi alakjaidon. Pekry Károly.

A polgári házasság

törvényjavaslatának részleteit most tárgyalja a képviselőház. E nagyfontosságú tárgyalásokról az „Aradi Közlöny” minden nap kimerítő távirati tudósítást hoz. Lapunkra elő lehet fizetni bármely naptól, egy óra helyben 1 frt, vidékre 1 frt 20 kr-ával.

Ez, és ilyen lesz a megvedlett egységes Apponyi párt, s a mit egy parlamenti ülésen lehetlenségnek mondott a vezér, most ime bátran megcselekedheti Apponyi, hogy t. i. rátegye saját fejét a pártjának vállaira.

BELFÖLD.

A román kereskedelmi egyezmény.

— A közgazdasági bizottságból. —

A képviselőház közgazdasági bizottsága gróf Andrássy Tivadar elnöklése alatt tartott tegnapi ülésében tárgyalás alá vette a Romániával kötött kereskedelmi egyezmény beczikkelyezéséről szóló törvényjavaslatot.

Boros Béni előadó az egyezménynek a hozzá csatolt kimerítő indokolásnak tanulmányozásából azon meggyőződést merítette, hogy az egyezmény közgazdasági érdekeinkre nézve nem csak nem tekinthető hátrányosnak, de előnyösnek mondható. Az egyezményben érvényesült azon elv, hogy Romániában nem részesülhetünk kedvezőlenebb elbánásban, mint a Románia részéről leginkább kedvezményezett állam. Ezenkívül számos oly cikk vámtétele mérsékelte, a mely mérséklések hazai iparunknak is előnyére válnak s lehetővé teszik főleg az erdélyi részekben az ipar fellendülését. Ehhez járul, hogy az állategészségügy tekintetében nem adtuk fel szabad rendelkezési jogunkat, viszont azonban jelentékeny vámkedvezményeket s egyéb könnyítéseket kellett adnunk Romániának, a melyek tagadhatatlanul előnyére fognak válni az ottani kivitelnek. A gabona vámtételeit a jelen szerződés nem módosítja s azon fel fogás, hogy nem ugyan vámkedvezmények, de barátságosabb elbánás folytán a romániai gabona-behozatal befolyást gyakorolhatna a hazai gabona áraira, nem tekinthető indokoltnak, mert a gabona-árakra nem a romániai, hanem a tengerentúli gabona versenye gyakorolja a döntő hatást. A sertés-behozatal megkönnyítése mellőzhetlen feltételét képezte az egyezmény megkötésének. A romániai sertés-behozatala Szerbián keresztül különben is alig volt megakadályozható. Hazánk sertés-kiviteli viszonyai mellett egyébiránt legkevésbé sem tarthatni attól, hogy a romániai sertés-behozatal gazdasági érdekeinket károsíthatná. Reflektál ezután szóló az országos gazdasági egyesület beadványában foglaltakra s végül azon meggyőződésben, hogy ezen egyezmény hazánknak előnyére fog válni, elfogadásra ajánlja a törvényjavaslatot.

Lukács miniszter részletesen megvilágítja a romániai vámháboru eredményeit s kimutatja, hogy a jelen szerződés nem tartalmaz egyebet, mint kölcsönösen egyenlő elbánás

biztosítását a legnagyobb kedvezményezés alapján. Nincs itt szó különleges kedvezményekről s ennél fogva a jelen egyezmény nem is képezheti szubstrátumát nagyobb közgazdasági vitának. A jelenlegi viszonyok közt szóló a szóban forgó egyezmény álláspontját tartja a leghelyesebbnek s érdekeinkkel leginkább megegyezőnek. Azok a kedvezmények, melyekre az előadó utalt, az egyenlő elbánás elvéből folynak. Az utóbbiak közé tartozik a sertésekre vonatkozó szerződéses vám, a mely kétségkívül előny Romániára nézve. A kérdés azonban az, nyerünk-e ezért megfelelő kompenzációt. A sertés vámmal szemben megkapjuk azon jelentékeny vámbeszállításokat melyeket Németország keresztülvitt. A gazdasági egyesület kérvényére nem terjeszkedik kizárólag ezáltal bővebben csak annyit jegyez meg, hogyha e szerződés, mely különleges kedvezmények nélkül csak a kölcsönösen egyenlő elbánást biztosítja, nem fogadtatnék el, ennek konzekvenciája nem lehetne más, mint a differenciális elbánás, illetve a vámháboru, a melyre pedig a mai viszonyok közt nincs okunk. Mindezek után kéri a törvényjavaslat elfogadását.

Többek felszólalása után a törvényjavaslatot általánosságban és részleteiben elfogadták.

A nemzeti párt bomlása.

A miről már tegnapi számunkban megemlékeztünk, csakugyan bekövetkezett. Már eddig kiléptek a pártból Horváth Lajos, Horváth Gyula és Kullmann János.

Horváth Lajos legrégibb tagja a nemzeti, illetve az Apponyi-pártvak. A párt mindig Horváth Lajost helyezte előtérbe, ha Deák Ferencz tradíciójáról volt szó, melynek letéteményeseül oly sokszor szerette fetüntetni magát a nemzeti párt. Most Horváth Lajos, a régi Deák-párti is ott hagyja a pártot, mi órisi vesztesége lesz. Apponyi meg is próbált mindent, csak hogy Horváth Lajost megmenthesse pártjának, számtalanszor felkereste őt s órákon át értekezett vele, de Horváth Lajos mint Deák Ferencz eszméinek és elveinek igaz híve, nem mehetett tovább Apponyival.

Megoszlott érzéssel fogadják a nemzeti pártban Horváth Gyulának kilépését. Többben a pártban már belépésének sem örültek, mert Horváth Gyulában mindig Tisza régi hívét látták s mert Horváth Gyula azért, hogy kilépett Szapáry alatt a kormány pártból, nem szakított régi kollegáival, ezt töle többen a nemzeti pártban zokon vették és tendenciósusan félremagyarázták. Pedig Horváth Gyulának a nemzeti párt nagyon sokat köszönhetett, mit egy időben maga a párt is elismert, mikor egyszerre alelnökké választotta meg.

Kullmann csak ezen ciklustól tagja a Háznak és a pártnak. Ő már e napokban belép

a szabadelvű pártba. Horváth Gyula ez iránt még nem határozott. Horváth Lajos pártonkívüli marad és a jövőre sem vállal mandátumot.

Kilép Veszter Imre is, ki ezentúl a szabadelvű párttal fog szavazni, de a klubba még nem lép be hanem pártonkívüli marad. Ernuszt Kelemen is ki akar lépni, de őt régi barátja, Samassa egri érsek bírta rá, hogy megmaradjon a nemzeti pártban, bár teljesen elvesztette hitét és kedvét Apponyi pártja iránt. Ernuszt még nem rég a pártnak alnöke volt.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny“ távirati tudósítása. —

Budapest, április 14.

Kezdeté d. e. 10 órakor.

Elnök: Bánffy Dezső br.

Jegyzők: Perczel Dezső, Molnár és Papp Elek.

A kormány részéről jelen vannak: Wekerle Sándor miniszterelnök, Szilágyi Dezső, Fejérváry Géza báró, Hieronymi Károly, Sósipovich Imre, Bethlen András gróf, Lukács Béla.

Hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Boros Beni előadó bemutatja a Romániával kötött kereskedelmi egyezményre vonatkozó bizottsági jelentést.

Annak idején napirendre tűzik.

Endrey Gyula interpellációt jelentett be a Kossuth temetése alkalmából elkövetett rendőri és katonai brutalitások tárgyában.

Az ülés végén terjesztetik elő.

A bizalmatlanság.

Következett Ugron Gábor bizalmatlansági indítványának indokolása.

Ugron Gábor utal arra, hogy Kossuth iránt a szeretet nem titkos érzés, nem összésküvés, hanem a becsületes ember hálája az iránt, a ki a halára részolgált. Ebből a hálából csak egy hiányzott: a magyar kormány hálája. (Helyeslés bal felől.) A nemzet azóta, hogy a király fejét Szt. István koronája érintette, soha sem tért el a törvényes alaptól. Es a magyar kormány a nemzet háláját még sem osztotta érthetetlen okokból. Minden hajlékon ott volt a gyász jele, csak az állami épületeken nem. Az egész nemzet gyászolt és a népek ezrei nem tüntetni, hanem gyászolni akartak. És az általános gyászszal szemben egymaga a kormány tüntetett távolmaradásával. Miért? Kétségtelen, hogy csak azért, mert érdemeket akartak szerezni fölfelé. (Helyeslés

A gárda ideálja.

Tizennyolcz éves gyönyörű barna lány volt. Termete karcsu, nagy mély tüzes szemek kökény feketék, tömör selyem haja ébentekete, míg kissé halvány ovál arcán a tavasz üdősége honol.

Szóval imádni való kis lány volt a Mariska kisasszony, Halasi Péter főszolgabíró ur nevelt leánya.

Valóságos ideál, amint udvarlói mondogatták.

A leányok irigykedtek rá, a mamák haragudtak, a papák dicsérték, mint követendő példát, a fiatal emberek pedig bolondultak utána.

Annai udvarlója volt, hogy a bálban alig tudott tőlük mozogni.

Volt közöttük mindenféle: szép, nem szép; (mert csufnak ott nem volt helye) ifjú, aglegény; csúke, barna; törpe, magas; karcsu, köpczös; feketeszemű, macskaszemű, kékszemű; vidám, mogorva; tüzrölpattant, melancholikus. Szóval a „gárda“, mint ő udvarlót tréfásan elnevezé, nagy választékot nyújtott mindenféle típusban.

Kerek számmal 14-en voltak, ide nem számítva a titkos imádókat.

Kaczer természeténél fogva kifűnően futta a gárdát vezetni.

Mindenkire egyformán mosolygott, senkit ki nem tüntetett.

Mindenki csak közlegény volt a gárdában.

Néha előfordult egy kis elégedetlenkedés, de ez csak futólagos volt.

Az elégedetlenkedőnek elég volt egy édes boldogító mosoly, egy meleg kézszorítás — melyhez nagyon jól értett a kis bájos parancsnok — és a megiazult fejelem újra helyreállt.

Ilyenkor aztán az ideál boldog volt, örökké mosolygó arcát nem zavarta semmi boru.

Egyik virágcsokor a másikat érte, annyit kapott sokszor, hogy kiállítás rendezhetett volna belőle.

Minden este éjjeli zenét kapott. Sőt megtörtént az is, hogy míg egyik udvarlója az egyik oldalon kedvenc nótáját, a „Páros csilag“-ot huzatta, az alatt a gárda másik tagja a tulsó oldalra nyíló ablak alatt egy sonatát játszatott, miből aztán gyönyörű egyveleg fejlődött ki.

Ezek az intermezzók aztán nagyban mulattattak a bájos Mariskát. Sokszor ő maga is rögtönzött ilyen meglepetéseket.

A nagy Bodri kutyának számára kosarat készítettek és amikor legjavában folyt az éjjeli zene, a cselédvel titkon a cigányok közé eresztette. Aztán volt futás, mikor a Bodri rajtuk fűtt.

Olyan szívből nevetett, mikor a banda tagjait, élükön a gárdistával, szanaszét futni látta. Vagy mikor a hátvéd nagybögőst hal-

lotta segítségért kiabálni, mialatt a gordonnal védekezett a Bodri támadásai ellen. Ez valóban fejedelmi látvány volt a kis ideálnak.

Mennyit nevetett aztán ezen a gárda másnap. . . harmadnap. . .

Különben a gárda tagjai sem maradtak hátra.

Az ideál értette a tréfát, sőt jókat mulatott azokon, azért se vége, se hossza nem volt a stikliknek. Ki minél jobbat tudott produkálni, annál inkább részesült a bájos ideál mosolyaiban.

Igy aztán folyton nevettek, folyton mulattak, mert mindenki ki akart tűnni.

Volt azonban a gárdának egy tagja, akit bántott az a léhaság, amelyen a többiek oly szívből nevettek.

Fájt neki nagyon, mikor azt a szép leányt nőiességét megtagadni és udvarló pajtásává aláüledni látta.

Oh egészen másképen képzelte ő a nőnek lelkületét!

Szegény flu volt. Kelemen Józsinak hívták. Ugy vergődött fel alulról esze és vasszorgalma által, míg végre városi aljegyző lett. Nem volt hivatalán kívül semmije, csak romlatlan jó szíve, éles esze és vasszorgalma.

Különben még alig volt 25 éves. Magas, daliás termetű; szépek mondható arcához oly jól illett az a szomorú mosoly, mely ajkai körül honolt.

Először egy bálban látta meg Mariskát. Ekkor megtetszett neki az a hamisítatlan jó

a szélsőbalon.) Hát a márcz. 4-iki nagygyűlésen lehetett Kossuth szellemével kaczerkodni és az nem volt tilos fölfelé? Ha az nem volt illoyalítás, akkor nem lett volna illoyalítás az sem, ha a kormány a temetésre bocsátja hivatalnokait is és ha a kormány maga is megjelenik ott a temetésen. (Zajos helyeslés balfelől.) A kormány eljárása megsértette a nemzet érzületét és megsértette magát a hála érzését is, mert Kossuthnak köszönhetjük a parlamentarizmust is, amelyben most a kormány a bársonyszékeket üli. A kormánynak ez az eljárása elég ok arra, hogy a ház elfogadja ezt a bizalmatlansági indítványt, mert ideje, hogy olyan kormány üljön ezeken a székeken, mely hasonlít az elődökhöz. Ha Andrassy megjelenhetett Batthyány temetésén, megjelenhetett volna Wekerle Sándor kormánya is Kossuth temetésén. Kéri indítványának elfogadását. (Zajos helyeslés a bal és a szélsőbalon.)

Wekerle Sándor miniszterelnök kijelenti, hogy mindenki megalkothatta magának véleményét a kormány fölött, semhogy szükség volna Ugron bizalmatlansági indítványával szemben a kormánynak védekezni. Annyival kevesebb, mert Ugron felfogása a kormányról nem egészen helyes. A kormány nemcsak a képviselőháza, hanem a végrehajtó hatalom mandatariuma is. (Zajos helyeslés jobbfelől. Ellenmondás balfelől.) A kormánynak nemcsak a képviselői tényezők, de a korona tekintetbevétele is kötelessége. (Helyeslés a jobboldalon.) A kormánynak nehéz volt a feladata. Kossuth érdemeinek elismerésében a kormány is résztvett, mert elismerte ez érdemeket és tudja az érdemeket méltányolni. De a kormány nem feledhette el azt sem, hogy Kossuth Lajos, nagy érdemei daczára, — fájdalom! — a törvényes rend ellenében tagadó álláspontot foglalt el. Ezt nem feledhette a kormány és amidőn kétségtelen jelét adta részvétének és az érdemek elismerésének, ugyanakkor figyelembe kellett vennie olyan szempontokat is, amelyeket a nemzet politikai érdekei szempontjából figyelembe nem venni öreg, megbocsáthatatlan politikai hiba lett volna épen a nemzet szempontjából. (Zajos hosszas éljenzés jobbfelől. Ellenmondás balfelől.) Ezen okokból nem járul hozzá, hogy Ugron indítványa napirendre tűzessék. (Zajos taps és hosszas éljenzés jobbfelől.)

Elnök utal arra, hogy a házszabályok értelmében vitának nincs helye, de mert Ugron

hivatkozott a turini beszédre is, Rohonczy személyes kérdésben szólni kíván és szólhat is. (Helyeslés.)

Rohonczy Gedeon utal arra, hogy tévesen értették félre turini beszédében az április 14-iki vonatkozást. Mivel pedig ő Turinban a Ház nevében beszélt, beszédét egyedül ő jogosult helyreigazítani, ha azt félremagyarázzák. Ő beszédét bemutatta a pártok tagjainak és akkor senkinek sem volt kifogása e beszéd ellen, amelyre semmi utasítást nem kapott. Ugron mégis olyan színben tünteti fel beszédének április 14-ére vonatkozó részét, amint azt feltüntetni nem volt joga. Ő Turinban április 14-ére mint történeti tényre hivatkozott s ő ezt a hivatkozást és a Kossuth emléke iránt kegyeletet össze tudja egyeztetni a felséges király iránti mély hódolattal. De tekintettel kell lenni ő felségére, aki nemcsak Magyarország királya, de egyúttal az osztrák magyar monarchia császára és . . .

Elnök figyelemzeti szólót, hogy atóbb használt kifejezése nem korrekt. (Helyeslés.)

Rohonczy Gedeon konstatálja, hogy ez a kifejezés csak nyelvbottlás volt. Konstatálja, hogy ő felségének tekintettel kellett lennie a monarchia másik felére is és a kormánynak viszont ezt szem elől téveszteni nem lehet.

Elnök még egyszer hangsúlyozza, hogy vitának helye nincs s ha mégis meghallgatták Rohonczyt, ez csak a Ház elnézése volt. (Helyeslés.) Ugron Gábor kíván szólni félremagyarázott szavai helyreigazítása végett.

Ugron Gábor ismétli szavait és konstatálja, hogy Rohonczy beszédében dicsőítette Kossuth következetességét ápril 14-iki esküjéhez. Kifogásolja továbbá Wekerle teoriáját, mintha a kormány csak a korona végrehajtó hatalmának képviselője volna. E nyilatkozat után érti, hogy miért nem volt Kossuth iránt kegyelettel a kormány. Már csak az eszmezavar eloszlata végett is kéri az indítvány napirendre tűzését. (Helyeslés balfelől.)

Wekerle Sándor miniszterelnök konstatálja, hogy Ugron nem idézte helyesen az ő szavait. Ő nemcsak azt mondta, hogy a korona végrehajtó hatalmának képviselője a a kormány, hanem azt is, hogy a népképviselőt kifolyása a kormány. (Zajos helyeslés jobbfelől.)

Ezután megejtették a névszerinti szavazást az indítvány napirendre tűzése tárgyában. A szavazás eredménye a következő:

453 igazolt képviselő közül elnök nem

Egyszer aztán megjelent a főszolgabíró ur házában is. Szivesen fogadták.

Ettől fogva úgy tetszett a gárdának, hogy az ideál többé nem olyan vig.

Azután többször is megjelent a hadnagy ur . . .

A parancsnokné kezdte a gárdát elhanyagolni . . .

A gárdisták nyugtalanokdtek. Némelyik párbajt is emlegetett.

A többség elvetette. Nekik stikli kell. Tehát legyen stikli!

Elhatározták, hogy valamelyik este a hadnagy urat testületileg meg fogják pokróczozni. Ez nagyon katonás elbánás lesz.

Ettől fogva a gárda ismét nyugodt lett és várta a jó alkalmat.

Hanem másként történt.

Egy reggel a gárda egyik tagja avval a rémhirrel járta be a többi gárdistákat, hogy a hadnagy ur megszökött és az ideál is eltűnt vele. A gárda elszörnyedt. Kivonultak a helyszínére. Igaz volt minden.

Ossenéztek s mikor a sok savanyu arcot látták, falrengető kacajban törtek ki.

— Nagyszerű stikli! Nagyszerű stikli! — kiabált össze-vissza tizenhárom torok.

Csak egy ifjunak telt meg a szeme könyvekkel s szorult össze a szive . . .

A többi csak egy nagyszerű stiklit látott ebben, ő első szerelmének istennőjét látta sárba hullani az eltűnt ideállal . . .

ANTAL JÓZSEF.

szavazott; a bizalmatlansági indítvány napirendre tűzése mellett 114 szavazott, ellene 218, távol volt 120, tehát a bizalmatlansági indítványt 104 szavazattöbbséggel a ház elvetette. Következett a kérvények tárgyalása.

Budapest, április 14. (Saját tudósítók távirata.) A képviselőházi ülés további folyamáról tudósítók a következőket sürgönyzi:

A kérvények közül egyedül a Rákoczy hamvainak hazaszállítása iránti keltett érdeklődést. Thaly után Wekerle kijelentette, hogy megtesz minden lehető.

Endrey interpellációja szerdára marad.

IDÓJÁRÁS.

Légnyomás: reggel 7 óraker 762.4 milliméter. délután 2 óraker 761.2 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 óraker C° + 9.3. délután 2 óraker C° + 20.7. Szél irányja és ereje: reggel 7 óraker D. 1, délután 2 óraker N. 4. Felhőzet: reggel derült, délután többnyire derült. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

Aradmegye közigazgatási ülése.

Arad, április 14.

Aradmegye közigazgatási bizottsága tegnap délelőtt 9 óraker tartotta rendes havi ülését, mely kissé megkésétt a sorozások miatt.

A bizottsági ülés a rendes, szablanos egyformaságok között folyt és csak V arjassy Arpad jelentése, keltett élénkséget a hallgató bizottsági tagok sorában.

A milyen meglegedéssel hallgatták jelentésének azon részét, mely az iskolák magyaros szellemben való tartásáról referált, épen olyan megbotránkozással ütődtek meg Kirillia Jusztin, siklói tanító üzelmein.

Az ülés lefolyása különben a következő:

Szathmáry Gyula kir. tan. alispán üdvözölvén a megjelent tagokat az ülést megnyitja.

Az ülésen Szathmáry Gyula kir. tan. alispán elnöklete alatt jelen voltak: Ormos Péter kir. tan. ny. alispán, Bohus István, Vannay János, Issekutz Károly dr., V arjassy Arpad kir. tanfelügyelő, P arocz György, Krass József, Pálffy József, Sorbán János, V asárhelyi Béla, Lengyel Sándor, Vörös Vidor, Dálnoky Nagy Lajos dr.

Szathmáry Gyula alispán jelentését, melyet lapunk más helyén közlünk, tudomásul vették.

P arocz György kir. ügyész jelentése szerint a lefolyt mult hóban letartóztatva volt 91 férfi és 19 nő, összesen 110. Ezek közül jogérvényesen elítéltetett 71, rillebezés alatt van 8 és vizsgálati fogságban 31. Munkával foglalkoztatva volt 44, melynek munkajövedelme 24 frt 50 kr. Betegedés a rabok között 5 volt.

Vannay János árvaszéki elnök jelentése szerint az árvaügyi előadónál hátralékban maradt 1694 ügydarabhoz márczius hóban befolyt 2025, ebből elintéztetett 1966, hátralékban maradt 1753. Az összesített pénztárban volt bevétel 757,470 forint 37 kr., kiadás 92,288 frt 66 kr., maradvány 573,492 frt 12 krajczár.

Issekutz Károly dr. megyei főorvos folyó év márczius haváról következőképen terjesztette elő jelentését: A közegészségi viszonyok az előző havihoz képest tetemesen javultak, így a betegmozgalom gyérült és a meghaltak száma is aránylag 23-al alább szállott. A leggyakoribb köreset nevezetesen a hurutos gyomorbeli és tüdőbajok, valamint a lobbos és gümös tüdőbetegségek ritkultak és aránylag kedvezőbben is folytak le. Orvosiag megvizsgáltatott 42 egyén és férhula.

A közegészségügyi szolgálat rendes meneti volt.

V arjassy Arpad kir. tanfelügyelő jelenté, hogy a mult hóban meglátogatta Elek, Sikló és Székudvar községek iskoláit. Az eleki népiskolánál a legkitünőbb eredményeket találta, ez z szemben a siklói népiskolánál a legmegbotránkozottabb állapotokat találta, mely megbotránkozott állapotoknak egyedüli oka Kirillia Jusztin, községi tanító, jelenté továbbá, hogy a vallás és közoktatásügyi miniszter Kovács Ferencz

kedély, az a mély tűző nagy fekete szem és az az örökké mosolygó arc, hogy azóta minden gondolata, minden érzése csak az övé volt. Szerette mélyen, tisztán, mint csak egy ideált szeretni lehet, nem úgy mint a többiek, hiuságból, önzésből . . .

Ugy fájt neki az a kaczerkodás, az a pajtáskodás, amit Mariska művelt, mindenik egy fckkal szállította le azon magasságról, ahova ő szive ideálját helyezte.

Oh, hogy szerette volna ő ezt a még romlatlan szívet ebből a rontó környezetből kiragadni és elvinni messze . . . messze . . . ahol az ő bölcsőjét ringatták, ahol még az emberek . . .

De nem lehetett. Mariska itt jól találta magát, kitünően mulatott a jó stiklik felett.

Az ifju nem segíthetett, tehát epedt tovább, a többiek pedig nevettek, mulattak tovább az ideállal együtt.

Az ideál örökké mosolygott, a gárda boldog volt.

Egyszer aztán olyan valami történt, ami a gárdát nyugtalanítani kezdte.

A kis városban egy huszárhadnagyocska jelent meg. Senki sem tudta honnan jött. Mintha az égből potytyant volna le, úgy jelent meg. Azt sem tudta senki fia, melyik ezredből való.

Különben elég csinos fiu volt. Oda szállott „szanta nyul” fogadóba.

Sokáig maradt a városban.

zsigmondházi községi tanítót 40 frt jutalom díjban részesítette. A Kölcsey-egyesület pedig a fenntartási eszközökben szűkölködő magyar népiskolák részére 400 forintra rugó segély összeget küldött ki.

Krausz József pénzügyigazgató jelentése szerint márczius hóban befolyt egyes adóban 14734 frt 91 kr, hadmentességi díjakban 137 frt 50 kr., közös kölcsönben 21 frt 20 kr.

Pálffy József kir. főmérnök jelentése szerint a megyei utak állapota kielégítő és az utfenntartási munkálatok is pontosan hajtottak végre.

Pósta és távirtda ügyekben bejelentés tárgyát képező körülmény nem merült fel.

Schváb Aurél megyei tisztii főügyész jelentése szerint az elmúlt hóban beérkezett összesen 67 jelentés és véleményes ügydarab, ebből elintéztetett 3 és hátralékban maradt 64. Arvaszéki pereset előfordult 173, közigazgatási 53, adóügyi végrehajtás 72.

Az előadók jelentése után csekély fontosságú folyó ügyeket tárgyaltak, melyek elintézése után Szathmáry Gyula alispán az ülést bezárta.

IDÓJÓSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Április 15. —

Száraz. — Meleg. — Zivatarok.

Egy tanító üzelmei.

— Az „Aradi Közlöny” tudósítójától. —

— április 14.

Mindenkor elszomorító jelenség az, ha egy férfi megfélemezve hivatásáról, ambíciójáról, elvetve magát tiszteletet, erényt — mint tévelygő, kivert állat a tilosba — a rossz utra, a megbélyegzés útjára téved.

Hanem annál inkább tűnik fel egész meztelenségében a tény, ha azt oly férfi követi el, ki már pályájában magában hordja, mintegy mottojául működésének: tisztem az ember csemetében: a gyermekben az erény csiráját oltani.

Ilyen férfi a tanító.

Sikló község népiskolájának tanítója Kirilla Jusztin magaviseletének megbotránkoztató tetteivel, az erkölcsöket durván sértő viselkedésével odajutott, hogy fenn áll a magaslat megszakadt mélységénél, honnan csak még egy vonalnyival előbbre és — örökre elveszett.

Hogy miképpen viselte és viseli magát Kirilla Jusztin sikló községi tanító, annak illusztrálására álljon itt nemtelen tetteinek egy csekély lajstroma.

A tanító egy alkalommal a tanítás ideje alatt az iskola helyiségeivel szomszédos korcsma helyiségben egy megbélyegzett nővel a legmegbotránkoztatóbb módon tivornyázott; üvegeket vagdosott a falhoz s mindennek a tanulók az ablakon át tanui voltak.

A tanító a mult tanév folyamán az iskola számára kiadott 14 köböltüzifát eladta, úgy hogy az iskola a kora tavasszal hideg napokon fűtőanyag nélkül maradt. A mult tanév folyamán a fiú és leánytanulók egymás között az iskola helyiségében a legundokabb parázsnaságot művelték és hogy ezen esetek köztudomásra jöttek, egyes szülők gyermekeiket más községbe voltak kénytelenek küldeni. A tanító az éjjeleket kártyázással töltte s nappal gyakrabban a tanítás ideje alatt is alszik, mely idő alatt az iskola rendszeres tanítás és felügyelet nélkül áll.

Folyó tanévben az iskolát 3—4 tanuló látogatta rendszeresen, és a tanító, ha ily csekély számban jelentek meg egyszerűen hazaküldte a növendézeket.

Szinte hihetetlen, hogy egy férfi, egy művelt férfi, egy tanító ilyen dolgokat egyáltalában csak művelhet is.

Reméljük és bizton hisszük, a megyei köz-

igazgatási bizottság nem fog habozni, hogy ezen elaljasult embert rögtön elmozdítva helyéből, ellene a legszigorubb vizsgálatot megindítsa.

Írtsuk ki társadalmunk testéből a fekélyt!

HIREK.

Április 15. Vasárnap. Róm. kath. naptár: József. — Protestáns naptár: József. — Izraelita naptár: S. Passah. — Görög-keleti naptár (április 3.): Nagyböjt 5. vasárnap. — A nap kél 4 óra 58 perczkor, — nyugazik 6 óra 31 perczkor.

Április 16. Hétfő. Róm. kath. naptár: Lambert. — Protestáns naptár: Lambert. — Izraelita naptár: Pas. 2. napja. — Görög-keleti naptár (április 4.): József. — A nap kél 4 óra 57 perczkor, nyugazik 6 óra 32 perczkor. Szabadságharczi emléktárgyak országos muzeuma (színházépület. II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. Bemene: díjtalan.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Heiység! Polgári iskola. Földmérés.

Április 15. Az arad-csanádi öntöző-osztorona társulat közgyűlése, délelőtt 10 órakor.

Április 16. Az aradi waggongyár részvénytársaság közgyűlése, délelőtt 10 órakor.

Április 19. Aradmegye tavasszi évnegyedes közgyűlése, délelőtt 9 órakor.

Május 6. Az arad-csanádi egyesült vasutak közgyűlése, délelőtt 11 órakor.

Vonatok közlekedése.

— Érvényes 1893. évi október hó 1-től. —

ARADRÓL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezők:	
Nagyvárad reggel	5.18	Vv. Csabáról reggel	9.10
Nagyvárad este	4.35	Nagyvárad este	8.45
Gyorsvonat reggel	8.20	Személyvonat reggel	6.55
Személyvonat d. e.	11.25	Személyvonat d. u.	3.50
Személyvonat este	9.45	Gyorsvonat este	6.57
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Vv. Radna-Lippa r.	7.—
Radna-Lippa d. u.	2.25	Személyvonat d. e.	11.—
Személyvonat d. u.	4.30	Személyvonat este	8.55
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Személyvonat reggel	9.44
Személyvonat d. e.	11.30	Személyvonat este	8.45
Személyvonat d. u.	5.58	Személyvonat este	10.55
Szeged felé:		Szeged felől:	
Személyvonat reggel	5.—	Vegyesvonat reggel	8.50
Személyvonat d. e.	9.—	Személyvonat este	7.05
Vegyesvonat d. u.	4.25	Személyvonat este	10.—
Gurahoncz felé:		Gurahoncz felől:	
Személyvonat reggel	6.30	Személyvonat reggel	8.08
Személyvonat d. u.	5.15	Személyvonat este	6.52

— Az „Aradi Nyomdatársaság” felelt értesítjük, hogy mindazon sürgős munkákra nézve, melyek a vasárnapi munkaszünetből kifolyólag vasárnap végezhetők, értekezhetni Varga Józsefnél, a nyomdatársaság üzletvezetőjénél (Kiss Ernő-utca 4. szám.)

— Személyi hírek. Salacz Gyula kir. tanácsos, polgármester Budapesten tartózkodik. Virágh Lajos főmérnök tegnap reggel Nagyváradra utazott.

— A hivatalos lapból. A királyi megengedte, hogy marosnémeti és nádaskai Gyulai Samu Albert gróf főrendiházi tag, alsó-lieszkői földbirtokos, a san-marinói lovagrend nagytiszti keresztjét és az első osztályu polgári érdeméremet, Hertka Imre dr. közegészségügyi tanácsos karlsbadi fürdőorvos a porosz királyi vörös sasrend IV. és Berecz Antal iskolai igazgató budapesti lakos a szász Ernesztin hercegi házi rend I-ső osztályu jelvényét, továbbá Sztankovits Miklós m. kir. államvasuti felügyelő miskolci lakos az olasz királyi koronarend lovagkeresztjét és a szerb királyi III-ad osztályu szent Szávarendet, Kónig Sándor a dunagőzhajózási társaság alfelügyelője és budapesti révkapitánya a perzsa nap és oroszlanrend III. osztályu jelvényeit és Pavella Ferencz temesvári lakos a szerb királyi ezüst vitéz éremet, végül Schrecker Lipót György színházigazgató berlini lakos a schwarzburgi rudolstadt hercegi ezüst-becsületéremet, az anhalti hercegi tudomány és művészeti érdemrendet, a dán kir. arany és a szász-coburg göthai Ernő éremet elfogadhasák és viselhasák.

—Éjjeli telefon szolgálat Arad és Budapest között. Megbízható budapesti forrásból vesszük a következő érdekes hírt: A kereskedelmi miniszteriumban elhatározott dolog, hogy a Budapest, Szeged, Arad, Temesvári telefon-állomásokon be-

hozzák az éjjeli szolgálatot. Valószínű, hogy e különösen kereskedelmi szempontból nagy értékű újítást már május hóban életbeléptetik.

— Rendkívüli közgyűlés. Aradváros törvényhatósági bizottsága holnap délután 4 órakor Fábian László főispán elnöke alatt rendkívüli közgyűlést tart, a melynek tárgyát az aradi vashidak építése tárgyában leérkezett pénzügyminiszteri intézkedés közlése és az ennek nyomán szükségessé vált 250.000 frtnyi hozzájárulás megszavazása, nemkülönben a további intézkedések megbeszélése képezik. A rendkívüli közgyűlés iránt városszerte indokolt, élénk érdeklődés nyilvánul.

— Szabályozzák a Marost. Nagyban folyó munkálatok, melyek a Maros szabályozását célozzák. Paulis-nál iszapfogót építettek, mely munkát Tauszig Nándor, szegedi vállalkozó végezte és az érte járó összeget már fel is vette. Hogy mily nagy munka volt az iszapfogó, mutatja a műára: — 29,693 forint. — A Maros folyásánál feljebb is elkészültek a part munkálatok a vállalkozók u. m. Schwarcz és Schindel már szintén felvették munkadíjakat 20,062 frtot.

— Választás a harmadik kerületben. Aradváros harmadik választó kerületében ma töltik be az ifj. Krivány János választásának megsemmisítésével üresedésbe jött városi törvényhatósági bizottsági tagsági helyet. A kerületben igen élénk lesz az alkotmányos élet. Választási elnök lesz Remete Fülöp Károly, helyettese Tedeschy Viktor, jegyző Vannay Gyula fogalmazó. A szavazás reggel 9 órakor kezdődik és délután 4 órakor ér véget. Jelöltben nem lesz hiány. Már eddig is három nevet emlegetnek, Steigerwald Alajos butorgyárosét, Csécsy Imre ev. ref. lelkészét és Dobró Mitru földművelőt, de holnap, az utolsó perczen bizonyára még több jelölt is akad. Az eddigi mozgalmak után ítélve valószínűleg Steigerwald Alajos neve kerül ki győztesen a választási urnából. A választáson a rendőri szolgálatot Rámer István rendőrhadnagy vezeti.

— Vasutasok májusi meglepetése. A m. kir. államvasutak igazgatósága — mint értesülünk — május első napján két oly meglepetésben részesíti hivatalnokait, amely egyrészt örömkre fog szolgálni, másrészt pedig rövidséget okoz nekik. A jövő hónap elsején ugyanis a lakbéréket felemelik, úgy hogy oly lakáspénzt kapnak, mint a közöshadseregbelitisztek. Ennek ellenében azonban elveszik legnagyobb kedvezményeik egyikét: az ingyenes jegyeket. Május első napjától nem kapnak szabadjegyet, hanem a rendes menetdíjaknak egy negyed részét kell fizetniük.

— Az aradi telefonhálózat kibővítése. A kereskedelmi miniszter tegnap leiratilag hívta meg Aradvárost az aradi távbeszélő hálózat új huzalcsoportjai elhelyezési pontjainak és vonalainak meghatározása tárgyában e hó 16-án, hétfőn délelőtt tartandó tárgyalásokra. A tanács a város közönségének képviselőiben Sárkot Domokos főkapitányt és Virágh Lajos főmérnököt küldte ki.

— Az aradi vashidak. A Maroson át építendő aradi vashidak ügyében hétfőn délután 4 órakor tartandó rendkívüli közgyűlésében határoz a város. A tanácsnak a vashidak ügyében előterjesztendő javaslata tárgyában a városi tanács hétfőn délelőtt 10 órakor Salacz Gyula polgármester elnöke alatt rendkívüli ülést tart.

— A waggongyár közgyűlése. Aradváros legvirágzóbb ipartelepe, az aradi waggongyár és vasöntőde részvénytársaság holnap délelőtt 10 órakor tartja meg saját helyiségében rendezévi közgyűlését. A közgyűlésre

Tiszta István és Weitzer János Aradra érkeztek.

— **Helyszíni tárgyalás.** A vásártéri honvédszárnyaktanya egyik raktárhelyisége nedvesnek bizonyult. A hiba kiigazítása tárgyában folyó hó 20-án a taktanyában helyszíni tárgyalás lesz, melyen a várost Párcz István gazdasági tanácsos és Virágh Lajos főmérnök képviselik.

— **Lóavató.** A lóavató bizottság ma délelőtt kezdi meg a lóosztályozást még pedig rendes működési helyén a vásártéren. A ló-tartó gazdák figyelmeztetnek, hogy ma vagy hétfőn küldjék ki a négy éven aluli lovaikat különbeni pénz bűrség terhe alatt. A polgári bizottság Institoris Kálmán főjegyző elnöke alatt Jankovics György és Turay András tagokból fog állani, a katonai bizottság pedig a VII. hadtest parancsnokságának kiküldöttjeiből alakul.

— **Kitűntetett tanító.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Kovács Ferencz, zsigmondházi tanítót a tanügy terén szerzett buzgóságáért 40 forint jutalomdíjban részesítette.

— **Nemzetiségi üzelmek Csanádmegyében.** Csanádmegye közigazgatási bizottságának a napokban tartott ülésén dr. Neményi királyi tanfelügyelő előadta jelentését a megye nemzetiségi iskoláiban tapasztalt magyar nyelvtanítási eredményről. Mikor a múlt évben a közoktatásügyi miniszter rendelkezésére megvizsgálta a megye összes nemzetiségi iskoláit, kettőnek kivételével, a magyar nyelvet mindenhol elhanyagolva, a legtöbb helyen teljesen mellőzve találta. Az akkor adott négy havi határidő leteltével újra megvizsgálta a megye összes iskoláit és ekkor márczius hónapban azt találta, hogy hét tanító dicséretes buzgóságot tanúsított, a többi azonban régi henyeségében megmaradt. A közigazgatási bizottság úgy a közoktatásügyi minisztertől, kihez e tárgyban terjedelmes memorandumot intézett, mint pedig az illetékes püspöktől, kit az első ízbeni vizsgálat után ez állapotokról értesítettek, a hanyag tanítók fegyelmi büntetését kérelmezte. A kir. tanfelügyelő bemutatott 14 darab, a magyar-csanádi gör. kel. román iskolában elkobzott, államellenes tanok és téves közjogfogalmak miatt kitiltott történeti tankönyvet, melyeket a bizottság áttett a szegedi törvényszékhez, hogy Koste Ambrus tanító ellen a szabályszerű bünvádi eljárást indítsa meg. Igen kinos feltűnést keltett, mikor Neményi tanfelügyelő bemutatta Metianu püspök egy rendelkezését, melyben ezt a miniszterileg kitiltott tankönyvet ajánlja egyház megyéje népiszkoláinak használatra. A rendelkezést a közoktatásügyi miniszterhez terjesztik fel a közigazgatási bizottság memorandumával együtt. — Petrovics György tornyai tanítót, ki ellen közoktatásügyi miniszter hivatalból rendelkezett a sajtópert izgató, államellenes hírlapi közlenyek miatt, a sajtóbírók két havi fogságra és 20 frt pénzbírságra ítélte.

— **Kossuth ünnepély.** Léva y n é V á r o s y Giella felsőbb leánynevelő intézete tegnap d. u. dőzött Kossuth Lajos emlékének, gyászünnepélyt rendezvén templomutcai helyiségében. Előkelő közönség előtt folyt le az ünnepély, mely gyászadalal kezdődött, utána pedig a növendékek szavaltak érzéssel Kossuth ódáka Kossuth felett Városi Malvin k. a. tartott emlékbeszédet, szép és lelkes szavakban etetvén a nagy halott érdemeit. Az ünnepély fél 5 órakor ért véget.

— **Utcaszabályozás.** A városi tanács elhatározta, hogy a holt-marosra szádalló utcákat szabályozni fogja. Ugyanis miután ezen utcáialacsonyabban fekszenek, mint a holt-marosmedre s a belvizeknek nincs lefolyása, a városi levezetés végett az árkokat mélyíteni fogja, mely munkálatok a háztulajdono-

sok terhére fognak csináltatni. Azonban ezen tervet csak akkor fogják végrehajtani, ha szabályozva lesz, hogy a folyókák torkolatai miként építtessenek, hogy a medret ne rontsák. Erre nézve, különben a napokban vizjogi tárgyalás lesz.

— **Egy szegény fiú fölsegélyezése.** Pitter József siketnéma-iskolai tanuló, elhagyott, árva, akinek senkije, semmije sincs, csak nyomora és nyomorúsága. Etlén, szomjan, rongyosan kóborogott az utcán s hogy el nem pusztult R o b o z Józsefnek, a siketnéma-iskola igazgatójának az érdeme, aki fölhivtá rá azoknak a jószívű embereknek a figyelmét, akikről Aradon tudva van, hogy mindenütt ott vannak filléerekkel, ahol a nyomorgó emberek szenvedésén enyhíthetnek. A jószívű emberek, akik hozzájárulnak a fiú neveltetésének havi költségeihez, méltók minden jólelkű ember hálájára. Az aradvárosi községi siketnéma-iskola igazgatósága a gyűjtés eredményét a következőkben közli:

A szegény fiú számára felajánlottak: „Öszszetartás” szabadkőmives páholy 6 frtot az április 11-éig járó tartásdíj kiegyenlítésére: ez évi áprilistól számítva havi 5 frtot S a r l o t fő kapitány a városi szegényalapról, míg Scherfenéder M. havi 10 frt, Ring Zsigmond 20 kr, özv. H a b e r e g e r Györgyné 40 kr, S t e i n e r Ferenczné 20 kr, Gruber István 10 kr, Adler Anna 20 kr, Bing Vilmos 50 kr, Neumann Testvérek 1 frt, G. S. 40 krt, Weisz Bernát 10 kr, Valenta 10 kr, N. N. 20 kr, Szibig 10 kr, Vágó 10 kr, Weisz Dávid 20 kr, W i d o v i c s József 10 kr, E l e s Armin 35 kr, H o f m a n n József 20 kr, D o m á n József 60, H e r b s t e i n Mór 20 kr, N. N. 10 kr májustól kezdve felajánlottak: W a l d e r Gyuláné 20 kr, K o h n S. N. 40 kr, G l ü c k Dezső 40 krajczár. Ilyformán május hó elejétől havonként 11 frt 45 kr állandó rendelkezésünkre melyből a szegény fiú ellátható leendő. Midőn a jószívű adakozóknaik könyörületességükért köszönetet mondunk egyuttal kérjük őket, miszerint a havi krajczárokat csak az iskola pecsétjével ellátott s az igazgatóság aláírásával bemutatott gyűjtőkönyvecské előmutatása mellett szolgáltatassék ki, olvashatóan jegyezvén be az adományt, nehogy jótékonyágukkal visszaélés történjék. Arad, 1894. április 13-án. — A s a r a d v á r o s i k ö z s e g i s i k e t n é m a - i s k o l a i g a z g a t ó s á g a.

— **Megbüntetett háztulajdonosok.** A kapitányi hivatal sorra bírságozza azokat a háztulajdonosokat, akik aszfaltjárójukat naponként le nem söprik. A söpítést a kerületi biztosok őrzik ellen.

— **Laj de furcsa dolog.** Rettenetesen komikus dolog történt minapában — még pedig A r a d r ó l indult ki. Egy polgártársunk, a nevét egy világot nem árulnám el, hiszen a holdba kellene menekülnie, annyira kacagnak — arra a furcsa gondolatra jött, mikor elfogyott a pénze, hogy kölcsön kér a — királytól. Es a mit elgondolt meg is tette. Tegnap érkezett vissza a kabinet-irodából kérvénye a városhoz minden megjegyzés és a mi legfájdalmasabb — pénz nélkül le. Milyen naiv emberek vannak még a világon!

— **Uj műszaki iroda.** Reisinger Sándor aradi és Fodor Zsigmond temesvári magánmérnökök egyesülve Aradon építővállalati irodát nyitottak.

— **Eltűnt pénztárca.** A Deutsch testvérek aradi cég egyik beltagja a napokban Bécsbe akart utazni s készülődés közben 126 frttal terhelt tárczáját az áruasztalon felejtette. A boltban akkor egy O r l a n d i József nevű ember vásárolt zsebkendőt. — Vele együtt tűnt el a pénztárca is. Mire a lopást észrevették, Orlandi már Nagyváradra zónázott. A kihágási bíró sürgönye folytán odaát elfogták s tegnap idekísérték. Orlandi a lopás napján P o l g á r János fakereskedő név alatt a Vas szállodában volt szállva. A vizsgálat folyik.

— **Megzendült az ég.** Lélekszakadva rohan be hozzánk egy égbeli szárnyas kis riporterünk úgy délután táján, csak úgy dül az izgatottság a homlokáról:

— Szenzáció. . . szenzáció.
— No mi az piczikém? . . . kérjük.
— Délután óriási dörgés lesz, óriási szenzáció.

És mi történt: Egy tenyérnyi felhő és egy csepp dörgés. Szóval nagyobb a czédula, mint a komédia. Kis riporterünket meg fogjuk róni.

— **Körözött jó madarak.** Bártl G. aradi ügynököt csalásért, Hirschl J. aradi kereskedősegédet sikkasztásért, Alb Györgyné pedig lopásért körözötteti az ar. kir. törvényszék. A jómadarak közül Alb Györgyné már tegnap szerencsésen lépra került.

— **Talált ékszer.** Tegnap egy értékes aranygyűrűt találtak, melyet igazolt tulajdonosa B t ö k Kálmán rendőrhadnagyánál vehet át.

— **A cigányok előjoga.** A putriban lakás mindig előjoga volt a cigányoknak. H e m o s t i s a z b i z o n y i t j a a k ö v e t k e z ő e s e t. A g y e l á n I l l e s a r e g i c z i g á n y t e l e p e n m e g v e e g y p u t r i t s b e l e a k a r t k ö l t ö z n i, d e a g á j i k p i t á n y s á g e l t i l t o t t a a l a k á s t ó l. A t a n á c s t e g u j ó v á h a g y t a a z i n t é z k e d é s t, m e r t a p u t r i k a t c s a z é r t t ű r i k m e g, h o g y a c z i g á n y o k á l l a n d o á n l t e l e p e d j e n e k, A r g y e l á n I l l e s p e d i g n e m c z i g á n h á t l a k j é k — p a l o t á b a n.

— **Telekkönyvi átíratások.** Az aradi telekkönyvi hivatalban az elmúlt héten a következő átíratások eszközöltettek: Urban Pál és neje eladja az aradi 1272. sz. tjkvben A+1. alatti foglalt kismolnár-utca 5. számú beltelkes házat özvegy Holczinger Ferencznének 420 forint vételárért. Marinkov Milka férj. Truczán Vladáné eladja az aradi 5205. sz. tjkvben A+1. alatti foglalt szántót 432 forint vételárért. Dr. Fényes Kálmáné szül. Bogdáné Ilona eladja az aradi 304. sz. tjkvben A+1. alatti, az aradi 4632. sz. tjkvben A+1. alatti és az aradi 4098. sz. tjkvben A+1. alatti foglalt ingatlanokat kiskoru Farkas Iloné Janka és Bélának. Podluzsányi Ticsinszky Mária eladja az aradi 4170. sz. tjkvben foglalt ingatlanból kihasított 37□-öl terület 1000 forint vételárért Medvezky Ede és nejeinek.

— **Pályázatok.** Vizaknán segédtelkkönyvvezetői állásra 2 hét alatt. — Pécsert törvényszéki és Nagy-Buttyinban járásbírói irnoki állásra május 4-ig. Kolozsvárott és Nagy-Kanizsán törvényszéki bírói állásra 2 hét alatt. — Zilahon és Nagykanizsán törvényszéki jegyzői állásra 2 hét alatt.

— **Apró hírek.** G e c s é n L á z l ó J ó z s e f g ö z m a l m a p o r r á é g e t t. A k á r m e g h a l a d j a a 40.000 f o r i n t o t. — T i s z a f ű r e d e n U j L a j o s 18 é v e s i p a r o s s z i v e n l ö t t e m a g á t é s a s o n n a l m e g h a l t. A s z e r e n c s é t l e n v a k v o l t, a „ m i e l k e s e r i t e t t e z a l t o t t.

GYÁSZROVAT.

† **Stofflinger Vilmosné** elhunytáról részvétellel vettük a következő családi gyászjelentést: Alólírottak fájdalmas szívvel tudatjuk forrón szeretett nőm, illetőleg testvér, sógorón és nagynénét Stofflinger Vilmosné szül. Matkovics Emilianának, folyó évi április 14-én, déli 11 órakor, életének 54-ik évében, rövid szenvedés után, történt jobblétre szenderültét. A boldogult hült tetemei április 16-án, d. u. 4 órakor fognak Radnai-ut 17. szám alatti házból, a helybeli r. k. közsírkertben örök nyugalomra tetetni. Béke poraira! Arad, 1894. április 14. Stofflinger Vilmos, férje. Szoll Ferenczné szül. Matkovits, férje és gyermekei, nővére és sógora, Matkovits József, neje és gyermeke, testvére és sógor-nője. Csutak Károly «Entreprise des Pompes Funébres» Arad.

EGYLETEK, TARSULATOK.

(*) **Az arad-csanádi öntöző csatorna társulat** ma délelőtt 10 órakor tartja meg a Fő-uti Dengl-féle házban levő hivatalos helyiségében Z s e l é n s z k y Róbert gróf elnöke alatt rendes évi közgyűlést, amelyre ez uton is felhívja az érdekeltek figyelmét. A közgyűlésen a csatorna társulat műszaki vezetője részletes jelentést terjeszt elő a hálózat létesítési munkálatainak előrehaladottságáról.

(*) **Az aradi Lloyd társulat** szombaton látogatott választmányi ülést tartott, melyen Bing Vilmos elnök lendületes beszédben emlékezett meg K o s s u t h Lajosról, mint hazánk történetének egyik legkiválóbb alakjáról, vázolta az ő nagy érdemeit, jellemezte nagy tehetségét s végül a következő indítványokat tette: A választmány Kossuth Lajos elhunytá felett érzett hazafini fájdalomnak adjon jegyzőkönyvileg kifejezést s K o s s u t h érdemeit szintén jegyzőkönyvben örökítse meg, továbbá, hogy a társulat részéről K o s s u t h szobrára 100 korona szavaztassék meg. A választmány, mely Bing el-

ők szavait állva hallgatta végig, mindkét indítványt egyhangulag magáévátette.

(*) Az aradi kereskedő ifjak közm. köre f. hó 22-én este 8 és fél órakor egyleti helyiségében rendes évi közgyűlést tart, melyre a t. tag urakat ez uton meghívja. Targysorozat: 1. titkári jelentés; 2. számvizsgáló bizottság jelentése; 3. hely eszközlő osztály ujjászervezése; 4. tisztikar megválasztása; 5. netáni indítványok. Azon t. tagok, kik indítványval óhajtanak a közgyűlés elé lépni fölkérnek, hogy indítványukat 3 nappal a közgyűlés előtt a választmányak österjeszteni sziveskedjenek. Az elnökök.

(*) Az aradi gazdasági egylet igazgató választmánya ma délután 3 órakor az aradi kereskedelmi és iparkamara helyiségében rendes ülést tart.

(*) A makói kerületi betegsegélyző pénztár folyó évi rendes közgyűlést a hó 22-én délután 2 órakor tartja meg a városháza ülés-termében.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVESZET.

A színház műsora:

Április 15. (Vasárnap) Délután: Asztalos Sándor és az aradi hős honvédek, szimű; — este: Debó Katicza, vagy az egri szép napok, népszimű.

Rónaszéki jutalomjátéka.

— Az állatszelistónó. —

(K. M.) Premier is és jutalomjáték is volt a tegnapi bohózat.

Mint premierről valami mesefélével kellene beszámolni, hanem az egész darab olyan — mondhatni ostobaság, hogy mint premierrel nem érdemes véle foglalkozni.

Különb is motivumai a már nagyon is megszokott régiék.

Hahem cirkusz jelenetei is kissé tullesztelen szövegezése nem egyszer a jó izlés rovására mentek.

A mi a jutalom játékot illeti első megjegyzésünk, hogy Rónaszéki-től, kit eddig mint jó komikust, mint jó izlésű komikust ismertünk, más darab megválasztást vártunk.

Mert a jutalomjáték — véleményünk szerint — nem egyedül arra való, hogy a színész jutalmaztassék, hanem hogy az a színész összes tudását összpontosítva a közönség iránta való jóakarátát mintegy meghálálja.

Es Rónaszéki a helyett hogy tudásának megfelelő szindarabot választott volna jutalomelődadásul, választotta a tegnapi igazi cirkuszi bohózatot.

A közönség, mely félig töltötte meg a házat nagyon jól mulatott, mert bár belső életke nincs a bohózatnak, nevetni lehet rá.

Rónaszéki nek sem komikulia, sem tehetségére nézve nem volt szerepe a darabban. Hanem a mi volt, azt jó csinálta és igyekezett alakítani.

A többi szereplők egyenként és együttesen igyekeztek jó kedvre deríteni a közönséget.

Különösen Tompa (medvebőrben) és Szendrői (tigrisbőrben) keltettek nagy derűtséget.

A kiállítás meglepő szép volt. Igazán bájos volt a női bohóc kar, élén Körösi Juczival s a díszletek is minden felvonásban igen hatásosak voltak.

Az előadásnak, hosszú felvonásokkal is negyed tíz előtt volt vége.

* Utolsó jutalomjáték. A jutalmazandók közül, kiknek az igazgatóság jutalomjátékot adott utolsóként maradt Balassa Jenő kinek kedden 17-én leendő jutalomjátéka, mely alkalommal színre kerül: Suderman nagy hatású sziműve ez idényben először: Becsület; a jutalmazandó Trást gróf szerepét játsza, kivüle játszanak még Fenyvessy, Főris, Gál, Tompa, Szendrői, Csátár, Dolly, Kaczér, Rónaszékiné, Tolnainé. stb. Az előadás bérletszűnetben lesz, jegyek már hétfőn is válthatók a színházi pénztárnál a rendes órákban.

* Bemutató. Színházunkban a jövő héten színre kerül a Bubo pacsirta Vildenbruch nagy hatású sziműve.

* Kossuth Lajos emlékezete címmel egy nyolcz ivnyi terjedelmű díszes füzet jelent meg, magában foglalván a „Vasárnapi Ujság”-nak a Kossuth emlékére alkalmából Kossuth életéről és haláláról készült képeket.

45 érdekes képet, melyek közül kettő külön nagy képmelléklet. E gyászkeretű borítékba foglalt füzet ára 40 kr. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában, Budapest, IV. Egyetem utca 4. szám alatt. — E füzetnek mintegy kiegészítésül legközelebb még egy másik hasonló füzet is fog megjelenni, mely főleg Kossuth Lajos turini és budapesti temetése leírásának lesz szentelve, a gyászszertartások minden nevezetesebb mozzanatát feltüntetve, jelesebb hazai művészeink által készített számos eredeti képpel. E füzet ára 30 kr. lesz. Ez a két füzet egy önálló kötetbe is egyesíthető s mint ilyen, egész képet nyújt az elhunyt nagy hazafinak egy életéről, mint haláláról és örök nyugalomra való elhelyezéséről. A két füzet együtt 70 kr-ért rendelhető meg a „Vasárnapi Ujság” kiadó-hivatalában, Budapest, IV. ker., Egyetem utca 4. sz.

* A nemzeti gyász profanálása lett volna az elmúlt napokban előfizetési fölhívásokkal zaklatni a közönséget, és azért inkább bevártuk a gyász oszlásának idejét, hogy újból a nagyközönség figyelmébe ajánljuk J. Virág Béla, a Telefon Hirmondó szerkesztőjének érdekes hetilapját, a Világnaplót. Az érdekes hírek és cikkek hetillexikonja ez, mely hetenkint szombaton este jelenik meg. Közli ugy a belföldi, mint a külföldi sajtó érdekes híreit és cikkeit és az ezekre vonatkozó illusztrációkat. Nélkülözhetetlen segítség mind azok részére, akik csak egy vagy két hirlapot járatnak. A Világnapló rendkívül szórakoztató olvasmány, mert a világsajtónak csak az érdekes anyagát dolgozza fel, még pedig mintegy 1700 bel- és külföldi újságból. Előfizetési ára negyedévenként 1 frt 50 kr., mely összeg: Világnapló, Budapest, Rákos-utca 2. sz. címre küldendő be.

TÁVIRATOK.

Bizalom a kormány iránt.

Budapest, ápr. 14. (Saját. tud. táv.) Ugronék az utóbbi napok kudarczait még azzal is tetőzték, hogy bizalmatlanságot indítványoztak a kormánynak. Még csak az kellett nekik! A ház ezzel az indítványval szemben 104 szavazattöbbséggel bizalmat szavazott a kormánynak. Es tette ezt az a ház, amelyről a derék ellenlék hónapok óta egyebet sem hirdet, minthogy benne a kormánypart kisebbségben van. Remélhetőleg a szavazás után, a kisebbségben levő kormányról terjesztett mesék terjesztése véget ér, de megnyugtatósul szolgálhat, hogy ha nem is ér véget, aligha akad ebben az országban még ember, aki az effajta ellenléki naiv híreszteléseknek hitelt adna.

Hogy mi szüksége volt Ugronnak erre a bizalmi nyilatkozatra, azt nem tudjuk. De az bizonyos, hogy a kormány nagyon halás lehet Ugronéknak ezért a ma provokált szavazásért, amely a kormánnyal szemben Ugront és híveit hazudtolta meg.

Az egyházpolitika diadala.

Budapest, április 14. (Saj. tud. távirata.) Kolozsvár szabadelvű partja levelet intézett Hegedüs Sándor orsz. képviselőhöz, melyben gratulál ahhoz a fényes diadalhoz, melyet a liberális egyházpolitika leg-sarkalatosabb része, a polgári házasság tegnapelőtt a képviselőházban aratott.

A műkönyező elutaztatása.

Budapest, április 14. (Saj. tud. táv.) A híres műkönyező Polonyi a minap a képviselőház folyosóján nagyobb társaság előtt kijelentette, hogy most már utálja a politikát s hogy, ami nagyon hallatlan dolog, ezért hosszabb időre elutazik. Lukács miniszter, ki ezen pillanatban a társasághoz jött, gunyosan megjegyezte, hogy ha ez igaz, ezen utazásra szalonkocsit bocsát rendelkezésére, de csak azon feltétel alatt, hogy Budapestről jó messzire utazik s legalább négy hétig marad távol. Polonyi elfogadta az ajánla-

tot; de a miniszter már elfelejtette ezen jelenetet, midőn ma délelőtt Polonyi több képviselő jelenlétében figyelmeztette a minisztert ígéreterre. Lukács kijelentette, hogy megtartja szavát s Polonyi Géza is kijelentette, hogy szintén beváltja szavát mert örül, ha kiszabadul ezen pokolból. A miniszter mindjárt kiadta a parancsot s Polonyi tényleg ma délután elutazott az államvasutak szalonkocsiján, a mi különben annyit jelent, hogy a házasság javaslat részletes tárgyalása szerdán befejeztetik.

Az Apponyi-párt bomlása.

Budapest, ápril. 14. (Saj. tud. táv.) Veszter Imre kilépett a nemzeti pártból; keszvári választói sok aláírással gratulálnak a liberális győzelemhez és Veszter magatartásához.

Öngyilkos tanár.

Békés-Csaba, április 14. (Saj. tud. táv.) A Gyuláról érkező vonaton Bánfi Zsigmond budapesti reáliskolai tanár revolverrel agyonlötötte magát. A vonatról utközben a kalauz eltűnt s ezért azt hitték, hogy gyilkosság történt. Később kiderült, hogy a kalauz leesett a vonatról, ki időközben előkerült sértetlenül, s az öngyilkosság is kétségtelenül meg lett állapítva.

Bánfi, ki lefordította Lessing Laokonját, Lindau Moliere-tanulmányát, s a francia drámákról külön szenzációs könyvet írt, kiváló aestetikus volt.

Nemrég francia származású leányt vett nőül, de házassága élete nem volt boldog, elváltak s felesége Párisba készült menni színésznőnek. Bánfi azóta buskomor és idegbajos lett.

Az öngyilkosság hírére a fővárosban fájdalommal fogadták. Bánfi még csak 37 éves volt.

A tébolydába hurczolt kívánsága.

Sopron, április 14. (Saj. tud. táv.) A döblingi tébolydába erőszakkal hurczolt Széchenyi Kálmán gróf ügyvédje Kovách Döblingben járván, védenczéhez eljuthatott. Ugyanis az intézet kertjében sétálva a gróf a vasrácsos ablakból rákiáltott: „Doktor! kiszabadítson innen, hova akaratom ellenére hurczoltak. Ha megfigyelem szükséges, vitessenek legalább Magyarországra.” Kovách megnyugtatta, hogy mindent megmozgat érdekében.

Egyházpolitikai tüntetés.

Zimony, április. 14. (Saj. tud. táv.) Egyházpolitikai tüntetés lesz a rebrmok ellen, melynek élén állanak Brakovits patriárka és az összes szerb megyé püspökök.

Antidynasztikus szabadelvűek.

Bukarest, április 14. (Saját tud. táv.) Intéző körökben ismételten észreveték azt, hogy a szabadelvű part kebelében bizonyos hajlandóság mutatkozik a antidynasztikus irányzatok felé. A legfőbb módon jelentkezett ez a trónöröks párnak Jassyban való tartózkodás alatt. Mig az összes lakosság a trónörööst és nejét őszinte lelkesedéssel üdvözölt és kiki igyekezett külsőleg is kifejezést adna trónörököspár látogatása feletti örömeinek, a szabadelvű klub épülete egyáltalában nem volt díszítve és sem kivilágia, sem fellobogóva nem volt. Ez a kölmény, valamint az a tény, hogy a szabadelvűek

a küldöttségtől magukat távoltartották, a legkülönbözőbb magyarázatokra adott okot.

A játék áldozata.

Via-Reggio április 14. (Saj. tud. táv.) Cliton angol kisasszony, miután másfél milliónyi összeget vesztett, Monte Carlo-ban a tengerbe ugrott s bele is halt.

KÖZGAZDASÁG.

Aradi gabonaüzleti hetiszemle.

— Saját tudósítónktól. —

Arad, április 14.

(S. ss.) Az eső nem akar esni, hiába esik a barometer. Osodálatos, hogy a mult heti száraz, meleg időjárás piacunkon ideiglenes honsset tudott létrehozni.

A gabonatizlet végre nemcsak hogy megszilárdult, hanem az árak is javultak.

Buzavásárlásokban a mult héten malmaink is igen élénk részt vettek, de kereskedőink a jelentkező áremelkedéssel szemben tartózkodók. Spekulánsok a vetések állásáról czélzatosan rossz híreket kolportálnak, holott a vetések kielégítően állanak s még 8-10 napig el lehetnek eső nélkül. A gazdák, a kik készletük eladására szorítva nincsenek, tartózkodók s további áremelkedést várnak. A buza ára a héten 10-20 krral javult.

A tengerizlet irányzata váratlanul megszilárdult s az árak rohamosan emelkedtek. Ez a jelenség a csekély kínálatnak és a készletek részbeni lefoglalásának az eredménye. A kereslet a mult héten sürgős volt. Az állomásokon kelt waggonáru 4 frt 25-4 frt 30-ig Szilárd irányzat mellett az árak előbb 10-20, később 30-40 krral is javultak métermázsánktól.

Más gabonaneműek csekély mennyiségben voltak a piacon s kedvező vételkedv mellett áremelkedést értek el.

Aradon és Uj-Aradon elkelt:

b u z a 1000-1200 mm. 6 frt 70 krtól 7 forintig.

t e n g e r i 800-1000 mm. 4 frt 30 krtól 4 frt 60 krig.

r o z s névleg jegyezve 5 frt 25 krtól 5 frt 40 krig.

á r p a névleg jegyezve 6 frt 0 krtól 6 frt 10 krig.

z a b névleg jegyezve 6 frt 20 krtól 6 frt 60 krig.

b a b néhány waggon potom 4 frt 0 krtól 5 frtig.

— Az első magyar általános biztosító társaság április 7-én délután tartotta évi rendes közgyűlését gróf Csekonics Endre elnökielte alatt. Az előterjesztett igazgatósági jelentés konstatalja, hogy a lefolyt üzleti év a legkedvezőbbek egyike, melyet a társaság fennállása óta elért. Az izlet folytonos haladásáról és terjedéséről tanuskodik a tavalyi tüzosztályi díjbevetél, mely az 1892. évi 4,998,540 frt 76 krral szemben 5,165,901 frt 13 krt, vagyis 167,560 frt 87 krnyi többletet tüntet föl; az ebben az üzletágban elért nyereség pedig: az 1892. évi 277,300 frt 50 krral szemben 328,614 frt 76 krra rug. A mérleg szerint nyeresemény 1,234,237 frt 39 krt tett ki. A nyereseményt a következőkép osztották el: 5% 239,280 forint 20 kr. után az életbiztosítottak nyereseményrészétől 119,640 frt 10 kr, 10% 1,233,159 frt 81 kr, után a külön tartalék részére 123,315 frt 93 kr, 6% 1,233,159 frt 81 kr után igazgatósági nyeresenyosztalékra 73,989 frt 58 kr, 3% 1,233,159 frt 81 kr után a tisztviselők nyeresenyosztalékára 36,994 frt 79 kr, 2% 1,233,159 frt 81 kr, után tisztviselői nyugdíjalapra 24,663 frt 19 kr. Az ezután fennmaradó 855,633 frt 75 krból minden részvény után 230 frtot, vagyis 690,000 forintot fizetnek ki, míg a fennmaradt 165,633 frt 75 krból pedig 8949 frt 73 krt az idei rendkívüli közhasznú célú adakozások fedezésére tartalékba helyeznek s a végre fennmaradt 156,684 forint 2 krt a külön tartalék további gyarapítására utalják át, mely ezzel 280,000 forintra rug. A Magyar-francia biztosító részvény-társaság részvényeire vonatkozólag az igazgatósági jelentés felemliti, hogy a részvényeket az 1893. január 13-iki rendkívüli közgyűléstől nyert felhatalmazás alapján vásárolták. Az ekként a társaság érdekköre-

be vont magyar-francia biztosító részvény-társaság élére állított új igazgatóság már eddig is sikeres tevékenységet fejtett ki abban az irányban, hogy e társaság ügyvitelében is ugyanazok a takarékosági és üzleti elvek gyökerezjenek meg, amelyek az általános biztosító társaságoknál annyira beváltak. A társaság ez évben jótékony célra 10,575 frtot szavazott meg, mely összegből 5000 frtot a honvédtisztek leányarvaházának, 2500-2500 frtot pedig Kossuth-szobrara és a millenniumi kiállítás költségeire jut. A közgyűlés a jelentéseket tudomásul vette és úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelő bizottságnak a felmentvényt megadta, mire a közgyűlés véget ért.

S z e s z ű z l e t.

— Április 14. —

Ezen cikknek ára és üzletviszonyai a mult héten is változatlanok maradtak.

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban nyers szesz 53.75. kicsinyben 54.— hordó nélkül, per 100 liter %, beleértv. 35 frt fogyasztási adó.

Budapesti gabnatözsde

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítását —

Budapest, április 14. d. u. 5 óra.

Gabona	Ár	Irányzat	100 kilogramm frt
B u z a	bánsági	csend.	7.45 — 7.90
	tiszavidéki	„	7.50 — 7.90
	pestvidéki	„	7.45 — 7.90
	fehérmezei	„	7.45 — 7.90
	bácskai	„	7.55 — 7.95
R o z s	—	csend.	5.70 — 5.90
	takarmány	csend.	5.95 — 6.30
Á r p a	égetni való	„	6.55 — 7.40
	sörfőzdei	„	7.90 — 9.—
Z a b	—	szilárd	7.— — 7.50
T e n g e r i	bánsági	szilárd	— — —
	másnemű	„	5.— — 5.10
K a p o s z t a - r e p c z e	—	lanyha	— — —
K ö l e s	—	csend.	4.— — 4.40
S z e s z	tavasza	lanyha	7.75 — 7.77
	junius 1894	„	7.50 — 7.52
	őszre	„	— — —
T e n g e r i	május-junius 1894	lanyha	5.10 — 5.12
	szept-október 1893	„	5.33 — 5.35
Z a b	Budapest sz. tavaszra	lanyha	— — —
	Budapest sz. őszre	„	7.40 — 7.42
K a p o s z t a - r e p c z e	aug.-szeptember 1893	lanyha	12.15 — 12.25

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktözsden.

Budapest, 1894. április 14.

Magyar aranyjárdék 4%	118.—
Magyar koronajárdék 4%	95.—
Magyar arany 4 1/2%	126.50
Magyar ezüst 4 1/2%	102.—
Magyar keleti vasut 1876.	123.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	95.50
Magyar italmegváltási kötvény	100.25
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	98.—
Magyar nyereseménysorsjegy kölcsön	152.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	140.—
Osztrák papírajárdék	98.50
Osztrák járdék ezüst	98.25
Osztrák járdék arany	119.25
Korona járdék	—
1860-ki államsorsjegyek	145.50
Osztrák-magyar bankrészvény	1000.—
Magyar hitelbank részvény	422.25
Osztrák hitelintézet részvény	356.—
Osztrák-magyar államvasut	440.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	9.92
Német birodal Ei marka	61.15
London	124.90
Páris	49.65

VIZJELZÉS.

1894. évi április hó 14-én reggel 7 órakor észlelt vízállások, időjárás és hőfokok a marosi és tiszai vízmérőzén.

Észlelési állomás	Hőmérséklet °C	Időjárás	Vízállás	
			catimétr.	ostimétr.
Brányicska	+ 10°	derült	+ 40	—
Soborsin	—	—	—	—
Radna	—	—	—	—
Arad	+ 7°	derült	— 98	—
Makó	+ 12°	derült	+ 10	—
Szeged	+ 10°	derült	+ 98	—

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vízállásokat jelzi, A — jel a 0 alatti hőmérsék és vízállásokat jelzi. Arad, 1894. április 14.

A m. kir. folyamamérőki hivatal

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

S. ss. (Arad). Tegnapi üzenetünk nem önnek szól.

M. T. (Arad). Köszönjük. Sajnálattunkra most már nem lehetett beszorítani. A keddi számban jön.

Aradvárosi színház.
Évadbérlet 171. szám.
Havibérlet 11. szám.

Vasárnap, 1894. évi április hó 15-én:

D. u. 3 1/2 órakor, fél árakkal

Asztalos Sándor és az aradi hős honvédek.

Látványos harcziás szimfű dalokkal 5 képben. Irta: Szépfaludi Ferencz.

Kezdeté 3 1/2 órakor.

Este bérletfolyamban:

Dobó Katicza, vagy: az egri szép napok.

Eredeti énekes népszimfű 3 felvonásban. Irta: Tóth Kálmán. Zenéjét szerző: Allaga Géza.

Kezdeté 7 1/2 órakor.

KIS LOTTO.

Budapesti:

74, 5, 59, 32, 53.

Felelős szerkesztő: Vass Géza, távollétében a szerkesztésért felelős: ifj. Gily Ede.

NYILTTÉR.*

Divat-áruház! Probst Károly és Társai

Aradon, Atzél Péter-utca 3. sz. — ALAPITTA TOTT 1793-ban. —

Nagy raktár

a legújabb

női confectióban

divatos

felöltők és jaquettek.

Ujdonságok

kelmék, selymek, diszek és napernyőkben,

a legjobb minőségű

vászon- és asztalneműekben.

Kelengyék

meglepő dus választékban.

Rendkívül olcsó áraink

előnyös bevásárlást biztosítanak.

Nagy női szabóságunkban

a legdivatosabb és kitünő szabásu

öltözékek

gyorsan készíttetnek.

Tervezetek és minták bérmentve azonnal szolgáltatnak.

Mély tisztelettel:

Probst Károly és Társai.

RAVASZ IMRE

legelső fényképészeti és festészeti műterme
Aradon, Andrásytér 15. sz.
Hermannpalota kerthelyiségében.

Elvállal minden fényképészeti szakmába vágó munkálatokat, készít kis képekről nagyobbításokat egész életnagyságig, olajban festve, vagy retoucheban. Továbbá látogató-jegy alakú fényképek ugyesizinte Cabinet, Makart, Promenad Budoir és az ugynevezett új forma képeket, chromo-festett s beégetett képet, melynek finomsága minden festett képet felülmúl. A legnyughatatlanabb gyermek megszólalásig élethűen egy másodperc alatt bármily nagyságu alakban lefényképeztetik, a műteremben készült munkálatok tiszta és élethű kiviteleért kezesseg nyujtatik. Felvételek kívánatra üzleten kívül is eszközöltenek a legjutányosabb árak mellett. 357 3*

279/1894. szám.

1-1

Árverési hirdetemény.

Alulirt kiküldött bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbírótság 6748/1894. számú végzése által Rónay Emil jelentkezésére Aradi polgári takarékpénztár, Szelle József, Klose Vilmos, Takarék- és segélyegylet, dr Hamvas Károly, Robitsék Sámuel, dr Szende Tivadar és Arad-csanádi gazd. takarékpénztár végrehajtatók javára is Kosztolányi Imre aradi lakos ellen 698 frt 42 kr, 300 frt 97 frt, 34 frt, 280 frt, 95 frt tőke erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróilag le és felül foglalt és 361 frtra becsült szobabutorokból álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a helyszínén, vagyis Aradon, Nagy-körut 2. sz. a leendő eszközölésére 1894. évi április hó 18-ik napjának délutáni 5 órája határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Aradon, 1894. április hó 4-ikén.

Ortutay Antal

kir. bir. végrehajtó.

M. kir. államvasutak. Üzletvezetőség Arad.

8100/I. szám.

Pályázati hirdetemény.

A magyar királyi államvasutak szolnoki osztálymérnökségénél egy irodaszolgái állás üresedett meg, melylyel 210 frt azaz kétszáz-tíz forint évi fizetés, 60 frt lakhér és szolgálati ruházat élvezete van egybekötve.

A polgári alkalmazásra jogosító hadügyi vagy honvédelmi miniszteri igazolvánnyal ellátott kiszolgált katonai altisztek az ily állások betöltésénél elsőbbséggel bírván, felhívjuk azon altiszteket, kik az 1873. évi II. törvény-cikk értelmében jogosultsággal bírnak és pályázni óhajtanak, hogy említett igazolvánnyal felszerelt folyamodványukat, melyben a vasuti szolgálatra képesítő, 35 évet meg nem haladó koron, ép- és egészséges testszerkezeten kívül a magyar nyelv szóval és írásban, a számolás elemeiben való jártasság, valamint a magyar honpolgárság kellően igazolandó, következő czim alatt: „A magyar kir. államvasutak üzletvezetőségének Aradon” legkésőbb f. é. május 15-ig terjeszszék be, mint-hogy az ezen napon tul beérkező kérvények figyelembe véteteni nem fognak.

Arad, 1894. ápril hó 6.

Az üzletvezetőség.

2 arany, 13 ezüst
érem, 9 dísz- és
elismerő okmány.osztrák-magyar cs. és kir.
udvari szállító.Tessék a főn-
nebbi védjegyre
figyelni, s a vé-
telnél határo-
zottan kifejezni
Kwizda-féle
Restitutionsfluid.

KWIZDA FERENCZ JÁNOS

KWIZDA-féle

Restitutionsfluid

cs. és k. kiv. szab. mosóvíz lovaknak.

Egy palaczkkal 1 frt 10 kr. o. é.

30 év óta udv. istállóknban valamint katonal és polgári nagyobb istállóknban is, használatban; nagyobb erőfeszítések előtt és után erősítésül; továbbá ficzomodások, rándulások, az inak merevsége s más ily alkalmaknál; képesíti a lovat kiváló teljesítményekre idomításnál.

Fő letét: kerül. gyógyszer-tár Korneuburgban.

132

Védjegy.

román kir. udvari szállító.

Kapható a
gyógyszertár-
rakban és
droguistáknál.

6027 | 894. sz.

1-3

Pályázati hirdetemény.

Arad szab. kir. város közönsége ezennel pályázatot hirdet: világítási és erőátviteli célokra szolgáló központi villamos-telepnek s az ehhez tartozó vezetéki hálózatnak és berendezéseknek Aradvárosában való létesítése és üzemben tartása iránt. — A pályázati ajánlatok 1894. július 1-ének d. e. 12 órájáig Arad sz. kir. város polgármesteri hivatalához nyujtandók be.

Minden ajánlathoz bánompénzül készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban 5000 (ötezer) forint csatolandó, vagy azok benyújtásával egyidejűleg a város pénztáránál letétbe helyezendő. — A pályázati feltételeket, melyeket minden pályázónak ismernie és el kell fogadnia: a polgármesteri hivatal a hozzá intézett megkeresésre a pályázni kívánóknak kiszolgáltatja, illetőleg postán megküldi.

Aradon, 1894. márczius 24-én.

Salacz Gyula,

kir. tanácsos, polgármester.

Van szerencsém a n. é. közönségnek és a t. utazó uraknak szives tudomására hozni, hogy **Német-Facseten a „Szedan városához”** címzett

SZÁLLODÁT

berbe vettem, és azt **f. évi május hó 1-én** kezelésem alá veszem. Fent címzett szálloda a kor igényeinek teljesen megfelelőleg u. m.: **csinos vendégszobák, szép étterem, kávéház, nyári helyiség tekepályával, valamint kocsiszin és istállóval** van ellátva.

Midőn ezeket a mélyen tisztelt közönségnek szives tudomásul adom, sok évi szakbeli tapasztalatom azon reményre jogosít, hogy **jó konyha, frissen tartott kőbányai sör, valamint tisztán kezelt jó borok** és pontos kiszolgálás által a n. é. közönség szives pártfogását kiérdemelhetni szerencsém leend.

Mély tisztelettel

KLEIN LAJOS,

szállodás.

A mindenféle titkos nemi betegség és hólyaghurut ellen, mint gyógyszer ez előtt oly általános közkedveltségben

részesult Copaiwa-balzsam, ma már alig jön használatba, részint kellemetlen szaga és ize, részint a felbűfögés, hányinger s más egyéb gyomor bajok miatt, melyeket használata okoz.

A Midy ur által feltalált tiszta, lepárolt Santal-Szesz nem bir ezen kellemetlen tulajdonok egyikével sem s 48 óra alatt még a legidültebb s legfájdalmasabb kifolyásoknak is a nélkül, hogy a gyomornak terhére lenne, s minden befecskendezés segélye nélkül csaknem teljes megszűntét idézi elő.

Egy üveg ára használati utasítással a 50 to-
kocskával 2 frt 10 kr. 145 5-12

Raktárhelyiség: Páris, 8. Rue Vivienne.

Kapható Török József gyógyszerész különlegességi főraktárának aradi fiókjában:

RING LAJOS

„Angyalhoz” címzett gyógyszer-tárában Aradon, Asztalos Sándor-utca 1. szám.

Egy jónevelésű fiu, ki egy-két polgári iskolát végzett

tanulónak

felvétetik az „Aradi Nyomdatársaság,”
könyvnyomdai intézetében fő-ut 51. sz.

Selyem, atlasz, szaten, cachemir, ruge és karton

PAPLANOK.

Lószőr, teveszőr, tehénszőr, afrique és tengerifü

MATRÁTZOK.

Levarrott és üres szalmazsákok. Új fosztott tollal párnák. Paplan és ágylepedők, párna áthuzatok.

Egy teljes ágyberendezés 23 forinttól 75 forintig.

Kapható

REICH B. KÁROLYNÁL

Aradon, Fő-ut 2. sz., a városházzal szemben, a Victoria takarékpénztár épületében.

399 2-4

1894. TAVASZ. 1894.

NEUMAN M.

férfi-, fiu- és gyermek-ruha áruháza
ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 19. SZÁM.

Szabott árak.

Alapított 1845-ben

RAKTÁRAK:

Bécs, Mariahilferstrasse 35. szám.

Bécs, Kärnthnerstrasse 31. szám.

Szabott árak.

Arad.
Debrecen.
Ujvidék.
Nisch.

Merán.

Nagyvárad.
Temesvár.
Fiume.
Laibach.

Eszék.
Zágráb.
Szofia.
Becserek.

Trieszt.

Pancsova.
Belgrad.
Szerajevo.
Szilisztria.

Szabott árak.

OKTÓBER 15. TÁRSASÁG
"Hozó"hoz.
N O K.

területén lakó mindazon ös-
pesten a f. évi május 1-én k.
heti bakteriologiiai tanfolyam saját
részt venni akarnak, f. é. április hó 2.
jaig a városi tiszt. orvosi hivatalnál jele-
zenek, hogy neveiket felterjeszteni lehessen.
Arad, 1894. évi április hó 17.

A városi tanács.

Alapított 1875.

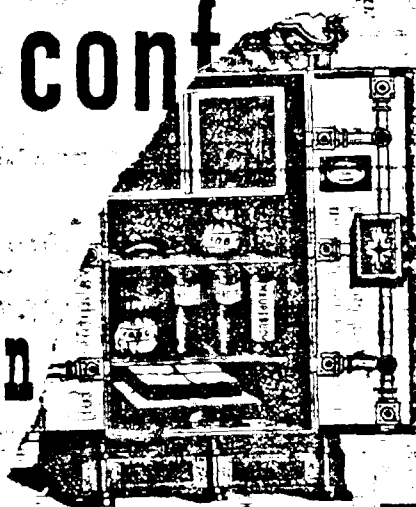
Kizárólag

"ADOR SZÁLLODA" MELLETT.

SINGER

női conf

minden

Amerikai varrógépek,
vasbútor
és pénzszekrények
gyári raktára.
SINGER L. S.

aradi kereskedő 1856. óta.

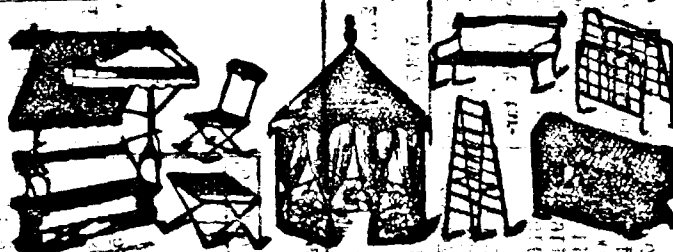
SINGER L. S.

A os. kir. osztr. és a m. kir.
miniszteriumok s államvas-
utak szállítói
tűz-és bétörés ellen biztos
kis kézi és nagy

pénzszekrények

gyári raktára.

Közégek számára kivételesen
25% engedmény.

Azonkívül ajánlom

vasbútor gyári raktáromat nagy választékban.

Valódi amerikai
H O W E,
karikahajó
WHEELER & WILSON,
Singer és kézi varrógépek
családok, szabók és cipészek
részére.

Mindennemű varrógépek ja-
vitása is eszközöltetik.
Varrógépekhez szükséges kel-
lékek. 581

